

lor și tenace, cu o anume măreție în evoluția sa, și mai oscilant în celelalte, unde, poate și nesolicitat prea mult, e mai degrabă prezentă senină și ușor zimboțoare. Din distribuția lungă, se mai pot reține Liviu Rus (un desen pilduitor al fragilului Antioh Cantemir), Puiu Burnea (insinuant în Iordache), Constantin Constantin (dîrz în pielea lui Toma Cantacuzino). Regizorul Cristian Pepino a condus — drept, dar nediferențiat, această masă de personaje și de scene care alcătuiesc reconstituirea și, de aceea, poate că am simțit și mai acut lipsa unor accente și a unor sublinieri în primele două acte. Numele scenografului Vasile Jurje îl reținem cu acest prilej, pentru efortul depus și unele soluții reușite, dar îi imputăm inexpressivitatea și aerul prea improvizat al altora. Muzica de Dimitrie Cantemir? Să subliniem acest lucru.

Constantin Paraschivescu

Teatrul „A. Davila” din Pitești

MICROSTAGIUNE BUCUREȘTEANĂ

Stagiunea 1973—1974 marchează pentru Teatrul „A. Davila” din Pitești un eveniment important — împlinirea a 25 de ani de activitate. Programul manifestărilor prilejuate de această aniversare, cu o durată de o săptămână, au inclus prezentarea a două spectacole în premieră, vernisajul unei expoziții retrospective, un simpozion, reprezentății cu spectacole ale teatrului și ale unor teatre bucureștene, o microstagiune în capitală. Turneul a prezentat publicului bucureștean un grupaj de spectacole alăturînd titlurile unor piese foarte diferite ca factură, ca tonalitate artistică, în măsură, deci, să ofere o imagine destul de completă a colectivului, a forțelor de care dispune teatrul piteștean.

Un moment de interes în programul deplasării l-a constituit spectacolul cu *Fata bună din cer*, piesă a dramaturgului Corneliu Leu, prezentată de Teatrul „A. Davila” în premieră pe țară. Textul se înscrie în aria tematică de ascuțit interes a dezbatărilor în planul moralei, abordînd problema spinoasă, dar de maximă importanță, a inte-

grării înțelului în muncă, în viața socială. Eroii piesei sînt tineri muncitori pe șantier, personaje deloc „pozitive” dar păstrînd un fond nealterat de integritate, o nevoie organică de adevăr. Analizînd problema relațiilor între generații (nu în cadrul familiei ci în cel social, de muncă) piesa lui Leu pledează pentru importanța hotărîtoare a unei poziții cinste, în care tinerii să fie considerați parteneri egali, tratați cu încredere și onestitate. Eroii piesei refuză misticificarea (chiar dacă, aparent, îi favorizează), reacționează violent atunci cînd li se acordă merite de circumstanță care nu corespund unei considerații reale; ei nu vor să fie încadrați pe post de „eroi” pentru că acesta e liber în schemă, ei vor să-și cucerească titlul prin muncă, prin meritul lor.

Spectacolul semnat de Constantin Dinischiotu s-a dovedit util textului în sensul valorificării laturii sale umane, de viață cotidiană. Relevanța temei pusă în discuție se transmite nealterat, „încălzită” însă, pigmentată printr-o atentă alegere a detaliilor, prin tonul de comedie, potrivit personajelor și piesei.

O distribuție bine alcătuită, în general, din care notăm pe Mihai Dobre pentru construcția nuanțată, echilibrată, a rolului, pe Valeriu Săndulescu — autorul unui portret scenic atent argumentat, pe Hamdi Cercez — cu un rol bine condus, mai convingător în scenele de comedie, pe Ovidiu Grigorescu pentru umorul discret, fără alunecare într-un pitoresc prea... pitoresc, la care textul ar fi putut tenta. Cu unele momente bune dar inegal în ansamblu — Dimitrie Dumitru, artificială pînă la stridentă, Gina Nicolae. Un rol de mică întindere a fost bine rezolvat scenic de Petre Tanașievici.

★

Mama de Karel Čapek, montată de teatrul piteștean tot în premieră pe țară — a readus în atenția noastră un text de o tulburătoare frumusețe, de aleasă și vibrantă emoție. Fierbinte omagiu adus Mamei, Femeii care luptă zilnic cu durerile și greutățile vieții, înfrîntă adesea dar mereu învingătoare, piesa povestește istoria unei soții, a unei mame care își pierde, pe rînd, pe toți cei dragi, ucisă sufletește de fiecare dintre morțile din familie, dar găsind forța de a rezista, de a continua o existență dăruită celor din jur. Morții dispar din viața reală dar nu și din sufletul mamei, pentru ea rămîn aceiași, mereu vii, neschimbați de trecerea timpului.

O problemă de ordin mai special care se pune în legătură cu montarea acestei piese se referă la coexistența, la veșnica interpenetrare a celor două lumi: lumea concretă și aceea imaginară, populată de spiritele celor dispăruți, trăind cu maximă acuitate în gândurile mamei. Spectacolul lui Petre Sava Băleanu nu ne propune însă nici o soluție

Scenă din „Puterea și Adevărul“ de
Titus Popovici

Ileana Focșea și Alexandru Morariu în „Mama“
de Capek

„Fata bună din cer“ de Corneliu Leu

putra rezolvarea acestei coordonate, defini-torii, a textului; scenele se succed fără nici o deosebire de tratare, morții și viii au rela-țiile cele mai directe, se privesc, se ating. E adevărat, în piesa lui Căpek morții consti-tuie pentru mamă o prezență permanentă, ea se gîndește la ei ca la niște ființe vii, angajează dialoguri mentale cu soțul și fiii dispăruți; această observație de la care pare a pleca spectacolul este exactă, dar dacă la lectura textului convenția este intuită și acceptată cu ușurință, pe scenă personajele dobîndesc o concretețe, o materialitate care impunea aflarea unei soluții regizorale. De-rulînd scenele fără tranziție, fără a dife-renția natura lor, efectul obținut este contrar celui scontat. Cînd unul dintre eroi afirmă (în text replica e perfect posibilă și consti-tuie unul din momentele de tensiune emo-țională): „Mamă, eu am murit“, sala iz-bucnește spontan și perfect motivat, în ris. Aici se află principalul viciu în construcția spectacolului; efectul: denaturarea sensurilor textului, devenit prea „terestru“, văduvit de emoție, de dimensiunea tragică.

Circumscrisă acestei tratări regizorale, in-terpretarea actoricească este meritorie, dar suprapusă intențiilor piesei ea nu e, desigur, cea mai exactă. În rolul principal, Ileana Focea conturează bine datele particulare ale eroinei — dăruirea sufletească și dragostea ca mod de existență, forță și slăbiciune, per-manentă teamă pentru cei dragi — fără a realiza însă datele generale, de simbol ale mamei lui Căpek. Un inspirat portret scenic creează Vistrian Roman, tratînd cu simț al omurului, cu o discretă și tandră ironie per-sonajul unui ofițer de carieră, mort în mod stupid, conștient că va muri absolut inutil, dar mergînd senin la moarte pentru „onoa-rea lui de soldat“. O bună rezolvare scen-ică găsesc și personajele interpretate de Sorin Zavulovici și Mihai Dobre, rapor-tîndu-le, desigur, la concepția generală a spectacolului. Din păcate, destul de necon-vingătoare aparițiile lui Ovidiu Grigorescu și Alex. Morariu, corectă dar monotona evo-luția lui Petre Dinuliu.

De *O inimă de aur* de Oliver Goldsmith nu ne vom ocupa, spectacolul a fost anali-zat în revista „Teatrul“*, observăm, doar, că rodajul nu a reușit să omogenizeze stil-urile prea multe și prea diferite ale mon-tării, nu a redus nota de vulgaritate, aglo-merarea gratuită de gaguri.

Puterea și Adevărul de Titus Popo-vicei unul dintre textele importante din dramaturgia originală a ultimilor ani, text de semnificații majore, are o tematică de acut interes, inspirată din frământata, uneori contradictoria epocă de după 1944, timp în care, cu eforturi, cu minunate reali-zări dar și cu inerente greșeli, s-a făurit o lume nouă. Montarea, în regia lui Constan-tin Dinischiotu, este o lectură limpede, fi-

delă textului, o construcție scenică sobră, echilibrată. O concentrare a ritmului, ten-sionarea anumitor momente din desfășura-rea spectacolului ar fi utile și, de altfel, ușor realizabile în cursul viitoarelor repre-zențații.

Bine distribuit în rolul — dificil, foarte amplu — al lui Pavel Stoian, Ștefan Moisescu realizează o creație solidă, cu o sim-plificată construită din multe nuanțe, cu lu-mini și umbre, cu accente precis plasate. Mihai Dobre în rolul lui Duma desenează nuanțat evoluția personajului, drumul par-curs de acesta spre înțelegerea profundă, adesea dureroasă, a Adevărului. Puțin prea tînăr pentru rol, Sorin Zavulovici reușește să depășească acest handicap creînd un por-tret sensibil, expresiv, al inginerului Pe-trescu. Cu economie de mijloace, lapidară, interpretarea lui Dem Niculescu dă perso-najului său o versiune scenică exactă, sem-nificativă. Înțelegîndu-și greșit rolul, „tră-gînd“ pe comedie ieftină, Radu Coriolan constituie o prezență stridentă în economia spectacolului. Utile, meritorii, evoluțiile lui Ion Focea, Petre Tanasievici, Ovidiu Grigo-rescu, Grigore Dristaru.

În legătură cu turneul piteștean, s-au fă-cut remarcate unele supărătoare neglijențe privind detalii, chestiuni de amănunt, poate, importante totuși pentru impresia generală. Programele de sală, destul de inconsistente, indicau ambele distribuții, fără nici o nota-ție privind interpretii din seara respectivă. La *Puterea și Adevărul*, în rolul Martei programul anunța doar pe Marilena Negru, dar în spectacol juca Angela Radoslavescu. Lăsînd la o parte abundența incredibilă a greșelilor de tipar, mai multe decît am văzut vreodată pe o pagină tipărită, nu putem omite un amănunt cel puțin ciudat: în pro-gramul de sală pentru *Mama*, distribuția îl indica pe Petre Sava Băleanu ca autor al regiei și pe aceeași pagină „caietul de regie“ poartă iscălitura lui Mihai Radosla-vescu. Este o impolitețe la adresa celor doi regizori, sau poate o inutilă descoperire a unui colț din „bucătăria“ spectacolului, care nu privește pe spectatori.

Microstagiunea bucureșteană a Teatrului „A. Davila“ din Pitești a dovedit existența unui colectiv de actori interesant, acoperînd o arie largă de genuri. Dacă turneul lor nu poate fi notat doar cu aprecieri pozitive, lucrul se datorește mai mult unor montări inconsistente, unor concepții regizorale nu totdeauna inspirate. O mai atentă dirijare a actorilor, efortul pentru omogenizarea în spectacol a stilurilor de joc diferite ar contribui la o îmbogățire, la o creștere calitativă a activității teatrului.

Cristina Constantiniu

P.S. Și pentru că vorbim despre spectatori trebuie amintită o altă greșală în organi-zarea turneului.

*) „Teatrul“ nr. 2/1974.